HUOLTOVARMUUSKESKUS
FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAPSCENTRALEN
NATIONAL EMERGENCY SUPPLY AGENCY

Eduskunnan talousvaliokunta

LAUSUNTO
16.11.2021

Eduskunnan talousvaliokunnan sähköposti 8.11.2021

LAUSUNTOPYYNTÖ HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE TUONTIPOLTTOAINEIDEN VELVOITEVARASTOINNISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA HE 158/2021 VP

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Huoltovarmuuskeskukselta kirjallista lausuntoa otsikon asiasta. Huoltovarmuuskeskus on tutustunut hallituksen esitykseen ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Tuontipolttoaineiden velvoitevarastointilakia ja -asetusta on erityinen tarve päivittää maakaasun osalta vastaamaan vuonna 2020 kilpailulle avatun maakaasumarkkinan tarpeita. Käytössä on myös uusi markkinamalli. Maakaasun käyttäjät voivat ostaa maakaasua useilta eri myyjiltä ja kaasupörssistä (GETBaltic). Kaasupörssistä kaasua hankkiva ostaja ei välttämättä tiedä, keneltä kaasua ostaa ja onko myyjä varastointivelvollinen. Lakia ja asetusta koskevat muutosehdotukset vähentäisivät myyjän ja ostajan tarvetta saada tietoa esimerkiksi kaasun käyttökohteesta ja hankintamääristä, mitkä nykyisin vaikuttavat varastointivelvoitteeseen. Vastuu maakaasun velvoitevarastoinnista painottuu esityksessä maakaasun käyttäjille (esim. energiayhtiöt), joilla on parhaat tiedot maakaasun käytöstään edellisen vuoden ajalta. Kaasun jakeluverkkoon liitettyjen kaasuasiakkaiden (esim. kuluttaja-asiakkaat) käytöstä tulevan varastointivelvoitteen hoitaisi edelleen maakaasun myyjä siltä osin kuin käyttö kuuluu velvoitevarastoinnin piiriin. Lakiin ja asetukseen ehdotetut muutokset maakaasun liikennekäytöstä ja nesteytetyn maakaasun (LNG) käytöstä selkeyttäisivät lain soveltamista.

Tarkentavana kommenttina Huoltovarmuuskeskus ehdottaa, että lakiehdotuksen 11 §:n 1 momenttia tarkennettaisiin maakaasun varastointivelvoitteen varastointijakson osalta. Varastointijakso alkaisi vuosittain heinäkuun 1 päivästä alkaen. Edellä mainittu momentti voisi olla täydennettynä: Maakaasun varastointivelvoite on *kunkin vuoden heinäkuun 1 päivästä alkaen* neljäsosa edeltävän kalenterivuoden aikana käytetyn taikka vähittäis- tai jälleenmyydyn maakaasun ja nesteytetyn maakaasun energiasisällön määrästä. Huoltovarmuuskeskus …

On tärkeää, että velvoitevarastoinnin piiriin kuuluvia tahoja kohdellaan tasapuolisesti. Nykyisin laissa olevasta uuden varastointivelvollisen 50%:n helpotuksesta on siten nähdäksemme luovuttava.

Huoltovarmuuskeskus kannattaa kivihiilten varastointivelvoitteen rajaamista pois siltä osin kuin sitä käytetään teollisessa tuotannossa. Sama rajaus koskee nyt jo maakaasua.

HUOLTOVARMUUSKESKUS
Aleksanterinkatu 48 A, 00100 Helsinki • Puhelin 02950 510 00 • Fax 09 260 9584
www.huoltovarmuus.fi • etunimi.sukunimi@nesa.fi • Y-tunnus 02024196 • Kotipaikka HELSINKI

Tuontipolttoaineden velvoitevarastointilakia ja -asetusta koskevat muutosehdotuksen ovat Huoltovarmuuskeskuksen näkemyksen perusteella kannatettavia. Esityksessa ehdotettavat muutokset koskettavat edelleen vain fossiilisia tuontipolttoaineita, joiden käyttö ilmasto- ja kestävyystavoitteiden johdosta vähenevät merkittävästi jo kuluvan vuosikymmenen aikana. Onkin tärkeä arvioida, miten nykyinen huoltovarmuuden taso kyetään muutoksessa ja hiilineutraalissa Suomessa turvaamaan.

Timo Vapalahti
Energia-asiamies